

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.05.44>

ЗАСТОСОВНІСТЬ ЗАКОНІВ «ПРО АДМІНІСТРАТИВНУ ПРОЦЕДУРУ» ТА «ПРО МЕДІАЦІЮ» В МЕХАНІЗМІ ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ

*Горбунова Я.М.,**Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,
аспірантка кафедри адміністративного права
ORCID 0000-0002-3932-5158*

Горбунова Я.М. Застосовність Законів «Про адміністративну процедуру» та «Про медіацію» в механізмі протидії домашньому насильству.

У науковій статті обґрунтовано необхідність удосконалення правових механізмів протидії домашньому насильству, динаміка якого має тенденцію до збільшення в умовах пандемії коронавірусної хвороби, а потім і повномасштабної російської агресії проти України. Констатовано, що прийняті останнім часом в Україні Закони «Про адміністративну процедуру» та «Про медіацію» здійснюють вплив на ефективність протидії домашньому насильству. Встановлено, що терміновий заборонний припис, що виноситься підрозділами Національної поліції, має всі ознаки адміністративного акта: це рішення адміністративного органу – уповноваженого підрозділу Національної поліції; воно приймається в односторонньому порядку; в ньому міститься вказівка про зобов'язування особи або ж про заборону; приймається стосовно особи, яка знаходиться поза організаційної структури адміністративного органу. А отже, й його прийняття має відбуватися за правилами, встановленими також законодавством про адміністративну процедуру. Це дозволить залучити до провадження постраждалу особу в якості заінтересованої особи, що зумовить наділенням її низкою прав процедурного характеру, зокрема, на доступ до матеріалів справи, подавати клопотання, оскаржувати процедурні рішення та рішення по справі. Крім того, більше гарантій буде передбачено для адресата термінового заборонного припису – кривдника. Медіація в справах щодо домашнього насильства може застосовуватися при притягненні до адміністративної відповідальності за домашнє насильство, при виконання судового рішення у справі, а також при винесенні термінового заборонного припису, що не виключає накладення стягнення на особу та застосування інших примусових заходів, а натомість, слугує підґрунтям для вирішення конфліктної ситуації між кривдником і постраждалою особою. Медіація може бути так званим «м'яким» способом розв'язання проблеми, що зменшить навантаження на поліцію та суди, а

також дозволить знайти найкраще рішення для сторін конфлікту.

Ключові слова: домашнє насильство, протидія домашньому насильству, адміністративна процедура, медіація.

Gorbunova Y. The application of the laws «on administrative procedure» and «on media» in the mechanism of counteracting domestic violence.

The scientific article provides grounds for the necessity of improving legal mechanisms to counteract domestic violence, whose dynamics tends to increase in the conditions of the pandemic of the coronarous disease, and then the full-scale Russian aggression against Ukraine. It has been established that the laws «on Administrative Procedure» and «on Mediation» adopted recently in Ukraine have an effect on the effectiveness of counteracting domestic violence. It has been established that the urgent prohibited requirement issued by the subdivisions of the National Police has all the characteristics of the administrative act: It is the decision of the administrative body – the authorized subdivision of the National Police; it is adopted unilaterally; it contains an indication of the obligation of the person or the prohibition; it is accepted in relation to the person who is outside the organizational structure of the administrative body. Therefore, its adoption should be based on the rules established by the administrative procedure legislation as well. This will allow the victim to be involved in the proceedings as a interested person, which will result in the submission of a number of procedural rights, in particular, to access the case materials, submit a petition, appeal procedural decisions and decisions on the case. In addition, more guarantees will be provided for the addressee of the urgent prohibition – the offender. Mediation in cases of domestic violence can be applied in administrative responsibility for domestic violence, in the execution of court decisions in the case, and also in the imposition of a term ban, which does not exclude the imposition of a penalty on a person and the application of other coercive measures, but instead, serves as a basis for resolving the conflict between the

offender and the injured person. Mediation can be a so-called «soft» way of solving the problem, which will reduce the pressure on the police and courts, and will also help to find the best solution for the parties to the conflict.

Key words: Domestic violence, domestic violence, administrative procedure, media.

Постановка проблеми. Проблематика домашнього насильства, актуалізована в суспільствах під час пандемії COVID-19, не втратила значимості у зв'язку російсько-українською війною. Введення воєнного стану та пов'язані з ним обмеження ще більше замкнули людей всередині сім'ї. Або ж родини вимушено виїхали зі своїх домівок і опинилися в ситуації напруження, викликаних не лише повномасштабною агресією Росії проти України, а й необхідністю значний час проводити з близькими людьми, але в тому числі й зі своїми кривдниками.

Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» достатньо детально регламентує порядок застосування заходів такої протидії. Але останнім часом в Україні ухвалено два закони – «Про адміністративну процедуру» [1] та «Про медіацію» [2], які здійснять вплив на зміст юридичних приписів, які застосовуються до сфери протидії домашньому насильству.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблематика домашнього насильства постійно перебуває у сфері наукових інтересів учених. Серед крайніх публікацій зазначимо такі наукові розвідки. І. Ковбас та О. Ющик проаналізували спеціальні заходи протидії та попередження домашнього насильства, до яких віднесли форми юридичної відповідальності (адміністративної, цивільної, кримінальної) за вчинення діянь, пов'язаних з домашнім насильством [3], Сидоренко Н.С. дослідила способи конструктивного діалогу та співпраці у сфері протидії домашньому насильству, визначила сучасні форми взаємодії органів публічного управління та громадськості, зокрема, залучення громадських організацій, їх спеціалізованих установ до надання комплексу послуг у сфері протидії насильству у сім'ї, залучення громадськості до участі у боротьбі проти жорстокого поводження із дітьми та право ініціювати на засіданні «дорадчого органу» [4]. О. Ковальова та О. Дубенко висвітили особливості застосування спеціальних заходів щодо протидії домашньому насильству [5]. О. Зінсу зробила спробу з'ясування закономірностей і тенденцій розвитку світової юридичної практики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству [6]. Т. Продан досліджено досвід зарубіжних країн щодо протидії домашньому насильству [7]. Окремі питання трансформації адміністративної відповідальності за домашнє насильство висвітлено В. Миколаєць, Т. Мацелик, Н. Новицькою [8].

Мета статті. У науковій статті ставимо за мету проаналізувати застосовність Законів України «Про адміністративну процедуру» та «Про медіацію» у сфері протидії домашньому насильству, окреслити, які справи будуть вирішуватися з урахуванням приписів цих законодавчих актів, а також показати переваги такого правового регулювання.

Виклад основного матеріалу. Домашнє насильство посягає на найважливіші права людини життя, здоров'я, недоторканість, гідність, свободу. Захист від такого посягання та поновлення прав особи є обов'язком держави, що витікає зі змісту ст. 3 Конституції України.

У 2014 р. Україна підписала Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [9]. Згідно зі ст. 1 Угоди, Україна і ЄС мають посилювати співпрацю у сфері правосуддя, свободи та безпеки з метою забезпечення верховенства права та поваги до прав людини й основоположних свобод.

В Україні фіксують збільшення випадків домашнього насильства. Як повідомила заступниця міністра внутрішніх справ Катерина Павліченко, у 2021 році до поліції про домашнє насильство заявили на 56% більше громадян, ніж у 2020-му. При цьому за рік було складено на 10% більше адміністративних протоколів та внесено на 19% більше термінових заборонних приписів щодо кривдників [10]. І хоча статистичних даних за 2022 рік ще немає, можемо передбачити тенденцію до збереження зростання випадків домашнього насильства.

Крім того, за повідомленням Генерального прокурора, в Україні щороку кількість звернень потерпілих від домашнього насильства збільшується. Зокрема, у 2018 році із заявами звернулися 1,5 тис. осіб, у 2019 році – уже більше 2,5 тис., у 2020 році – біля 4 тис., а в першому кварталі 2021 року – 1 тис. 220 осіб [11].

Свідченням цього також є результати соціологічного дослідження «Домашнє насильство: 1,5 млн українців стали жертвами жорстокого поводження у побуті», яке було проведено у 2021 році Українським інститутом майбутнього спільно з Нью Імідж Груп. Фахівцями встановлено, що 48% постраждалих від домашнього насильства не зверталися за допомогою, серед них 53% – чоловіки, 45% – жінки.

Основними причинами, чому жертви насильства не зверталися до поліції, є: 1) зневіра – 43% (41% – чоловіки, 45% – жінки); 2) небажання, щоб дізнались інші люди – 34% (31% – чоловіки та 35% – жінки); 3) побоювання, що це викличе ще більше насильства (28%, серед яких 18% – чоловіки та 34% – жінки); 4) побоювання, що таке звернення завдасть дітям

психологічної травми – 22% – жінок, до 11% – чоловіки [12].

А отже, результативна протидія домашньому насильству потребує формування ефективних механізмів застосування приписів законодавчих актів, що дозволить знизити рівень домашнього насильства, захисти жертв і вплинути на кривдників таким чином, щоб виправити на майбутнє їх поведінку.

Особливої значимості проблематика набуває у зв'язку з ратифікацією Україною Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (Стамбульської конвенції), що відбулося 20.06.2022 р. [13].

У той же час Україна вже більш як 20 років тому почала впроваджувати європейські стандарти протидії домашньому насильству у своє національне законодавство. Так, для забезпечення реалізації норм Конвенції Ради Європи про запобігання та боротьбу з насильством щодо жінок та домашнім насильством було прийнято Закон України «Про попередження насильства в сім'ї» від 15 листопада 2001 року [14] та Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» від 7 січня 2018 року [15]. У зв'язку з цим було внесено до Кодексу України про адміністративні правопорушення зміни у статтю 173-2 «Вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування».

Законодавець визначив протидію домашньому насильству як систему заходів, що здійснюються органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, а також громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, та спрямовані на припинення домашнього насильства, надання допомоги та захисту постраждалій особі, відшкодування їй завданої шкоди, а також на належне розслідування випадків домашнього насильства, притягнення до відповідальності кривдників та зміну їхньої поведінки.

Н. Сидоренко відмічає, що основні методи, які сьогодні в Україні використовуються у боротьбі із домашнім насильством у сім'ї, полягають в адміністративно-правовій регламентації системи та правового статусу суб'єктів протидії насильству, механізму їхньої взаємодії; загальній, а також індивідуальній профілактиці сімейних агресорів шляхом утримання їх на профілактичному обліку; здійсненні заходів адміністративної відповідальності [4].

Закон України «Про адміністративну процедуру» (далі – ЗАП) прийнятий Верховною Ра-

дою України 17 лютого 2022 року, підписаний Президентом 13 червня 2022 року і вступить у силу за 18 місяців від його оприлюднення – 17 грудня 2022 року. Цей законодавчий акт виконує роль основного закону для публічної адміністрації, за правилами якого мають вирішуватися адміністративні справи та прийматися адміністративні акти. В Законі «Про адміністративну процедуру» відображені найкращі європейські традиції публічного адміністрування, закріплені принципи, відображені в Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи про добре (належне) адміністрування 2007 року. Його значимість для сфери публічного адміністрування підкреслювалася науковцями [16].

Очевидно, що загальні положення цього законодавчого акту будуть поширювати свою дію й на сферу протидії домашньому насильству. Такий висновок ми робимо, аналізуючи базові положення ЗАП.

По-перше, цей закон регулює відносини органів виконавчої влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, інших суб'єктів, які відповідно до закону уповноважені здійснювати функції публічної адміністрації, з фізичними та юридичними особами щодо розгляду і вирішення адміністративних справ шляхом прийняття та виконання адміністративних актів (ч. 1 ст. 1 ЗАП). Функції публічної адміністрації – надання адміністративних послуг, здійснення інспекційної (контрольної, наглядової) діяльності, вирішення інших справ за заявою особи або за власною ініціативою адміністративного органу (п. 11 ч. 1 ст. 2 ЗАП).

По-друге, тлумачення базових категорій цього закону дозволяє зробити висновок про його застосовність і до протидії домашньому насильству. Зокрема, в пригоді будуть такі поняття:

– адміністративна справа – це питання, що стосується публічно-правових відносин щодо забезпечення реалізації права, свободи чи законного інтересу особи та/або виконання нею визначених законом обов'язків, захисту її права, свободи чи законного інтересу, розгляд якої здійснюється адміністративним органом (п. 2 ч. 1 ст. 2 ЗАП);

– адміністративний акт – рішення або юридично значуща дія індивідуального характеру, прийняте (вчинена) адміністративним органом для вирішення конкретної справи та спрямоване (спрямована) на набуття, зміну, припинення чи реалізацію прав та/або обов'язків окремої особи (осіб) (п. 3 ч. 1 ст. 2 ЗАП).

Органи Національної поліції уповноважені виносити термінові заборонні приписи стосовно кривдника, які є спеціальними заходами протидії домашньому насильству та вживаються як реагування на факт домашнього насильства

та спрямований на негайне припинення домашнього насильства, усунення небезпеки для життя і здоров'я постраждалих осіб та недопущення продовження чи повторного вчинення такого насильства. Терміновий заборонний припис може містити такі заходи: 1) зобов'язання залишити місце проживання (перебування) постраждалої особи; 2) заборона на вхід та перебування в місці проживання (перебування) постраждалої особи; 3) заборона в будь-який спосіб контактувати з постраждалою особою. Терміновий заборонний припис вноситься за заявою постраждалої особи, а також за власною ініціативою працівником уповноваженого підрозділу органів Національної поліції України за результатами оцінки ризиків.

Терміновому заборонному припису властиві всі ознаки адміністративного акта: це рішення адміністративного органу – уповноваженого підрозділу Національної поліції; воно приймається в односторонньому порядку; в ньому міститься вказівка про зобов'язування особи або ж про заборону; приймається стосовно особи, яка знаходиться поза організаційної структури адміністративного органу.

Терміновий заборонний припис вноситься як у межах заявного провадження (за заявою постраждалої особи), так і в межах втручального провадження (за власною ініціативою поліції). В будь-якому разі постраждала особа може бути залучена до провадження в якості заінтересованої особи, при цьому вона матиме права учасника провадження, закріплені в Законі України «Про адміністративну процедуру», зокрема, в ч. 1 ст. 27. Серед найбільш значимих наведемо наступні: брати участь в адміністративному провадженні особисто або через своїх представників; ознайомлюватися з матеріалами справи, робити з них витяги, копії тощо, у тому числі з використанням технічних засобів, під час здійснення та після завершення адміністративного провадження, отримувати інформацію про процедурні дії та процедурні рішення, вчинені (прийняті) під час здійснення адміністративного провадження; бути заслуханою адміністративним органом з питань, що є предметом адміністративного провадження, до прийняття адміністративного акта, який може негативно вплинути на право, свободу чи законний інтерес такої особи; отримувати та надавати документи, інші докази, що стосуються обставин справи; бути поінформованою про дату, час і місце слухання у справі (в разі його проведення); подавати клопотання про: а) відвід посадової особи адміністративного органу, яка розглядає справу, а також відвід особи, яка сприяє розгляду справи; б) залучення до участі в адміністративному провадженні іншого учасника та/або особи, яка сприяє розгляду справи; в) витребування доку-

ментів або відомостей, необхідних для розгляду та вирішення справи; г) призначення експертизи, отримання консультації та/або висновку спеціаліста; ґ) зупинення адміністративного провадження; д) поновлення адміністративного провадження; е) продовження строку здійснення адміністративного провадження; є) відмову від розгляду заяви або скарги та закриття адміністративного провадження; ж) вчинення іншої дії, що не суперечить закону та сприяє розгляду справи; бути поінформованою про результат вирішення справи; отримати адміністративний акт; оскаржити у передбаченому законом порядку адміністративний акт, процедурне рішення або дію, бездіяльність адміністративного органу.

Порівняльно-правовий аналіз положень ч. 1 ст. 28 Закону України «Про адміністративну процедуру» та ст. 25 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» призводить до висновків стосовно того, що ЗАП розширює можливості особи, постраждалої від домашнього насильства, щодо участі в провадженні. Так, нам уявляється, що доступ до матеріалів справи, можливість подати клопотання про відвід посадової особи, яка розглядає справу, та можливість оскаржити рішення в адміністративному порядку, гарантовані ЗАП, значно збільшують права особи.

Зазначимо при цьому, що Законом «Про запобігання та протидію домашньому насильству» передбачено можливість оскарження рішення про терміновий заборонний припис лише для кривдника (який є адресатом адміністративного акта). Натомість, ЗАП надасть таку можливість і постраждалій особі, залученій до провадження. Крім того, закріплення лише судового порядку оскарження припису вступає в протиріччя з принципом гарантування ефективних засобів правового захисту (ст. 18 ЗАП), який передбачає й можливість адміністративного оскарження. І навіть якщо адміністративний орган не має вищого по відношенню до нього органу, ЗАП дозволяє створити при такому органі комісію для розгляду скарг. Очевидно, що в особи, яка вносить терміновий заборонний припис, завжди буде вища посадова особа чи орган.

Таким чином, констатуємо, що поширення ЗАП на сферу протидії домашньому насильству надасть більше можливостей і гарантій як кривднику, так і постраждалій особі, а також деталізує діяльність підрозділу Національної поліції при вирішенні такої справи у відповідності до принципів, визнаних в європейській спільності за кращі зразки регламентації відносин між публічною адміністрацією та особою.

Відзначимо, що крім термінового заборонного припису, також адміністративна відповідальність за домашнє насильство є дієвим заходом

запобігання та протидії цьому протиправному діянню. Виконуючи роль не лише реакції на протиправну поведінку, а й будучи способом загальної та спеціальної превенції, адміністративна відповідальність здійснює вплив на забезпечення прав постраждалих осіб та коригування поведінки особи, яка вчиняє насильство. Притягнення до адміністративної відповідальності врегульовано Кодексом України про адміністративні правопорушення і відбувається за правилами, зафіксованими в ньому. Але Закон України «Про медіацію», як слідує з його змісту, поширює свою дію на провадження у справах про адміністративні правопорушення. А отже, механізми медіації також будуть застосовні при розгляді справ про домашнє насильство.

Закон «Про медіацію» визначив правові засади та порядок проведення медіації як позасудової процедури врегулювання конфлікту (спору), принципи медіації, статус медіатора, вимоги до його підготовки та інші питання, пов'язані з цією процедурою.

Медіація — це переговорний процес, що має добровільний характер і може бути перерваний у будь-який час, при цьому сторони самостійно напрацьовують рішення та можуть впливати на результат.

Медіації притаманні такі особливості: по-перше, переговори проводить третя особа із спеціальною підготовкою — медіатор. По-друге, процедура медіації має особливу структуру, яка відкриває можливості спільного знаходження взаємовигідного рішення. І по-третє, на відміну від класичного судового розгляду, медіація не обмежується предметом спору.

Закон «Про медіацію» поширюється на суспільні відносини, пов'язані з проведенням медіації з метою запобігання виникненню конфліктів (спорів) у майбутньому або врегулювання будь-яких конфліктів (спорів), у тому числі у справах про адміністративні правопорушення (ст. 3), а можливість її застосування не обмежується лише стадією досудового врегулювання суперечки, а продовжується на будь-який етапі судового розгляду, навіть на процес виконання рішення. Суддя має право звертати увагу сторін на можливість проведення процедури медіації на всіх стадіях судового розгляду справи, проте заборонено рекомендувати конкретного медіатора, порушуючи таким чином принцип незалежності.

Отже, чинне нормативно-правове регулювання не забороняє використовувати медіатора в судочинстві при розгляді справ про адміністративні правопорушення, проте й прямий припис про таку можливість відсутній. Між тим, після прийняття такого закону і враховуючи, що КУпАП ще був ухвалений за радянських часів, то є невідкладна необхідність доповнити КупАП но-

вими положеннями з урахуванням медіаційних процедур. Так само, як і ввести відповідні зміни до Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» щодо проведення медіації задля запобігання та протидії домашньому насильству. Це б допомогло забезпечити комплексний підхід до подолання домашнього насильства, надання допомоги постраждалим особам та забезпечило найбільш ефективне відшкодування шкоди, завданої домашнім насильством.

Вважаємо можливим і доцільним застосовувати медіацію на всіх стадіях та етапах запобігання та протидії домашньому насильству. Проліюструємо такий підхід.

По-перше, медіація можлива після виникнення конфлікту та до або після винесення термінового заборонного припису органами Національної поліції, а також після взяття на профілактичний облік кривдника та проведення з ним профілактичної роботи в порядку та з підстав, передбачених ст. 26 та ст. 27 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству». Медіаційні процедури могли б запроваджуватися і проводитися за допомоги кризових центрів, утворених місцевими державними адміністраціями, та органів опіки та піклування, як спосіб запобігання домашньому насильству.

По-друге, під час розгляду адміністративної справи за ст. 173-2 КУпАП. Так, за клопотанням правопорушника або постраждалої сторони учасники провадження могли б звернутися до незалежного медіатора для максимального дотримання порозуміння та вирішення конфлікту.

За такої ситуації це не призведе до звільнення правопорушника від відповідальності за діючим законодавством, але дозволить сторонам конфлікту прийти до порозуміння і можливо в подальшому усунути причини, які викликали насильство, а суду це надасть можливість при визначенні покарання призначити менш суровий його вид та розмір. Задля вирішення на стадії судового розгляду справи про адміністративне правопорушення питання про можливість проведення медіаційної процедури суддя може відкласти розгляд справи.

По-третє, медіація може застосовуватися на стадії виконання судового рішення. Так, згідно ст. 39-1 КУпАП у разі вчинення домашнього насильства чи насильства за ознакою статі суд під час вирішення питання про накладення стягнення за адміністративне правопорушення має право одночасно вирішити питання про направлення особи, яка вчинила домашнє насильство чи насильство за ознакою статі на проходження програми для таких осіб, передбаченої Законом України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» чи Законом України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жі-

нок і чоловіків». Направлення кривдника для проходження корекційних програм (реабілітаційних заходів), відповідальними за виконання яких є місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування (ст. 28 Закону України «Про запобігання та протидію насильства в сім'ї) також є заходом впливу на правопорушника-кривдника, в рамках якого можливо провести медіаційні переговори і укласти угоду, як то передбачено ст. 21 Законом України «Про медіацію» з метою більш впевненого закріплення результату протидії насильству і попередження повторення такого насильства в майбутньому.

Дискусійним та проблематичним є питання виконання рішення, прийнятого сторонами при вирішенні спору із залученням медіатора. За своєю правовою природою таке рішення набуває форми цивільно-правової угоди, і в разі його невиконання застосовуються способи захисту цивільних прав.

Так, п. 9 ст. 2 Закону України «Про медіацію» визначено поняття угоди за результатами медіації: це угода, що фіксує результат домовленості сторін медіації у погодженій між ними усній чи письмовій формі з урахуванням вимог закону. І лише після використання таких способів захисту, а також у разі використання судового захисту (ст. 16 Цивільного кодексу України), до процесу виконання рішення залучається державний механізм.

Впровадження інституту медіації дозволить мати можливість використовувати альтернативний спосіб вирішення конфлікту, у якого, порівняно із судовим розглядом справи, набагато більше переваг для сторін. А у випадку застосування медіації в адміністративному механізмі протидії домашньому та гендерно зумовленому насильству – це дозволить більш ефективно запобігати та протидіяти такому суспільному явищу.

Висновки. Закони України «Про адміністративну процедуру» та «Про медіацію» вносять додаткове правове регулювання в механізм протидії домашньому насильству. Так, терміновий заборонний припис, що виноситься уповноваженим підрозділом Національної поліції кривднику і зобов'язує його до певних дій або утриматися від протиправної поведінки, необхідно розглядати як адміністративний акт. А отже, й провадження з його прийняття має відбуватися з урахуванням положень ЗАП. Це дозволить значно розширити можливості не тільки адресата акта (кривдника), але й постраждалої особи, яку залучено в якості учасника адміністративного провадження.

Медіація в провадженні у справах про адміністративні правопорушення, а також в інших справах, спрямованих на вирішення конфлікту, що виник між особами і який може бути кваліфі-

кований як домашнє насильство, на нашу думку, буде так званим «м'яким» способом розв'язання проблеми, що зменшить навантаження на поліцію та суди, а також дозволить знайти найкраще рішення для сторін конфлікту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Про адміністративну процедуру: Закон України 17.02.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-IX#Text>.
2. Про медіацію: Закон України від 16.11.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>.
3. Ковбас І., Ющик О. Домашнє насильство в кримінальному та адміністративному праві. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 5. С. 683 – 686. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5096/%D0%94%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%88%D0%BD%D1%94%20%D0%BD%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D1%8C%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
4. Сидоренко Н. Взаємодія органів публічного управління та громадськості як чинник подолання проявів насильства в сім'ї. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування*. 2022. № 5. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2022-5-02-02>.
5. Ковальова О.В., Дубенко О.М. Спеціальні заходи щодо протидії домашньому насильству: сучасні виклики та напрями їх вирішення. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 4. С. 163–167.
6. Зінсу О. 2021. Міжнародно-правові стандарти та зарубіжний досвід у сфері запобігання, протидії домашньому насильству. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2021 № 1 (118). С. 31–40.
7. Продан Т. Протидія домашньому насильству: досвід зарубіжних країн. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 8. С. 296–298.
8. Миколаєць В., Мацелик Т., Новицька Н. Окремі аспекти трансформації адміністративної відповідальності за вчинення домашнього насильства. *Нове українське право*. 2022. № 3. С. 89–95.
9. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікована 16.09.2014 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011.
10. Це стосується не лише жінок». Експерти розповіли про домашнє насильство в Укра-

- їні. URL: <https://suspilne.media/197957-cestosuettsa-ne-lise-zinok-eksperti-rozpovili-pro-domasne-nasilstvo-v-ukraini/>.
11. В Україні щороку зростає кількість справ про домашнє насильство: Укрінформ. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3245661-v-ukraini-soroku-zrostaе-kilkist-spravpro-domasne-nasilstvo-venediktova.html>.
 12. Майже половина жертв домашнього насильства не звертаються до поліції. Укрінформ. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3279326-majze-polovina-zertv-domasnogo-nasilstvane-zvertautsado-policii.html>.
 13. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами, ратифікована Законом № 2319-IX від 20.06.2022 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001-11#Text.
 14. Про попередження насильства в сім'ї: Закон України від 15.11.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2789-14#Text>.
 15. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 7.12.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>.
 16. Бойко І. Роль і значення адміністративної процедури у публічному адмініструванні. *Збірник «Науковий вісник УжНУ. Серія: Право»*. 2022. № 69. С. 229–236.